

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/39/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118210466
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118210466.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Mariany Muránskej v spore žalobcu B. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. X, XXX XX O., právne zastúpený advokátom JUDr. Igor Šafranko, so sídlom Sov. hrdinov 66, 089 01 Svidník, proti žalovanému O. K., a.s., so sídlom V. G., XXX XX K., právne zastúpený advokátskou kanceláriou AK Antol, s.r.o., so sídlom Hviezdoslavova 546/14, 902 01 Pezinok, IČO: 47 257 024, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 109,54 Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 9Csp/173/2018-25 zo dňa 03. decembra 2018, takto jednohlasne

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok.

II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:
„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 109,54 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 2 písm. u), § 4 ods. 1 písm. d), § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom ku dňu vzniku záväzkového vzťahu strán sporu, § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 09.06.2013, § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.06.2013, § 297 písm. b), § 251, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 10C/404/2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 23Co/43/2017 bolo v celom rozsahu vyhovené žalobcovi domáhajúcom sa vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 109,54 Eur s prísl.. Súdny konštatovali, že zmluva o spotrebiteľskom úvere na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver neobsahovala uvedenie predpokladov výpočtu RPMN a ani rozpis splátok na istinu, úroky a poplatky, a preto je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov a žalobcom zaplatená suma prevyšujúca poskytnutú istinu sa musí vrátiť.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vo vzťahu k ust. § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritériá na vymedzenie tohto, čo predstavuje primerané finančné zadostučinenie, a ako treba

určiť jeho výšku. Zároveň uviedol, že súčasné znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje už pri úspešnom uplatnení porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným zákonom aj bez toho, aby toto porušenie práva alebo povinnosti bolo spôsobilé čo i len privodiť ujmu spotrebiteľovi. V prejednávanom prípade však možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení pôžičky, a ktoré takúto ujmu (z dôvodu aktivity žalobcu len dočasne) aj spôsobilo. Uviedol, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že základ nároku na finančné zadostučinenie je daný už len samotným úspešným uplatnením práva alebo povinnosti. Súd mal za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadostučinenia treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú, a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že sa dodávateľ konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopusť v takej intenzite. Finančné zadostučinenie je tak osobitným inštitútom dovŕšenia ochrany spotrebiteľa, ktorý nemožno pripodobňovať k náhrade nemajetkovej ujmy a k predpokladom jej poskytnutia. Na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. môže zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila.

5. O trovách konania rozhodol tak, že žalobca bol v konaní plne úspešný (keďže výška plnenia závisela od úvahy súdu a nebola zjavne premrštená) má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, a to v celom rozsahu. Odvolanie právne odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Namietal, že dostatočne preukázal, že na strane žalobcu nevznikol nárok na priznanie primeraného finančného zadostučinenia, nakoľko vzhľadom na odlišnosti rozhodovacej činnosti súdov SR nie je možné jednoznačne tvrdiť porušenie povinností na strane žalovaného. Uviedol, že napriek rozhodnutiam Okresného a Krajského súdu v Prešove je porušenie povinností na strane žalovaného minimálne sporné. Tvrdil, že nárok na primerané finančné zadostučinenie je potrebné posudzovať v širších súvislostiach v súlade s jeho účelom, čo sa podľa jeho názoru v predmetnej veci nestalo. Poukázal na to, že už v konaní pred súdom prvej inštancie upozorňoval na prebiehajúce konanie o prejudiciálnej otázke pred Súdny dvorom vo veci Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej. Zároveň poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu zo dňa 22.08.2018, sp.zn. 3 Cdo 146/2017. Vzhľadom na uvedené poprel nárok žalobcu na primerané finančné zadostučinenie s prísl. z dôvodu, že jeho nárok nie je dôvodný. Zároveň uviedol, že sa nestotožňuje s posúdením splnenia náležitosti uvedenia adresy na uplatnenie reklamácie v rozsudku Okresného súdu v Prešove sp.zn. 10C/404/2015 pričom poukázal na závery obsiahnuté v rozsudku Krajského súdu Trnava sp.zn. 26Co/53/2017 zo dňa 20.04.2017. Poukázal na to, že obsahovo zhodná zmluva (s rovnakými náležitosťami ako Zmluva o úvere) bola predmetom prieskumu Okresného a Krajského súdu v Prešove a rozsudkami sp.zn. 9C/371/2015 a sp.zn. 11Co/39/2016-49, ktorými potvrdili splnenie všetkých náležitostí vyžadovaných zákonom o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom na princíp právnej istoty poprel nárok žalobcu na úhradu uplatneného primeraného finančného zadostučinenia, nakoľko relevantným spôsobom nezdôvodnil prečo uplatňuje primerané finančné zadostučinenie práve vo výške 109,54 Eur a súd prvej inštancie tento záver prebral. V súvislosti s vyčíslením primeraného finančného zadostučinenia poukázal na závery uvedené v rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR 1 Odon 45/1997. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil dôvodnosť nároku žalobcu vzhľadom na tvrdenú funkciu primeraného finančného zadostučinenia a vzhľadom na existenciu viacerých rovnocenných protichodných rozhodnutí odvolacích súdov a existenciu nejednotnosti ohľadne porušenia povinností na strane žalovaného mal súd žalobcu v celom rozsahu zamietnuť. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok čo do výroku I. a II. zrušil a návrh žalobcu zamietol vrátane žalobcom uplatňovaných trov konania.

7. Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu

v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

11. K námietke nesprávnych skutkových zistení odvolací súd poznamenáva, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre posúdenie predmetnej sporovej veci. Z uvedeného vychádzal aj odvolací súd v zmysle ust. § 383 C.s.p.. Odvolací súd na tomto mieste zdôrazňuje, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, s to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu.

12. K námietke nesprávneho právneho posúdenia odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

13. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

14. Odvolací súd osvojujúci si závery súdu prvej inštancie na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími námietkami žalovaného doplnia nižšie uvedené.

15. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej

týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

16. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu opierajúci sa o ustanovenie § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Podľa poslednej vety tohto ustanovenia, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

17. Samotné ustanovenie § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa viaže vznik práva na finančné zadosťučinenie na úspešné uplatnenie porušenia práva spotrebiteľa a takýmto môže byť aj dožadovanie sa určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie sú formulované v ustanovení § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, a z tohto ustanovenia nie je možné vyvodiť záver, že finančné zadosťučinenie možno spotrebiteľovi priznať len v prípade, ak porušenie práva nie je možné napraviť inak, rovnako nevyklučuje možnosť žiadať finančné zadosťučinenie popri iných nárokoch spotrebiteľa predpokladaných zákonom vychádzajúcich z porušenia jeho práv. Za daného stavu nie je možné považovať konanie žalobcu, ktorý sa po vyhovení jeho žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 109,54 Eur uplatňuje aj nárok na primerané finančné zadosťučinenie, za šikanózne a v rozpore so zákonom a dobrými mravmi.

18. Odvolací súd nepopiera, že pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné prihliadať na okolnosti prípadu, bol to však žalovaný, ktorý nepostupoval s odbornou starostlivosťou, predstrel žalobcovi na podpis formulárovú zmluvu, ktorá neobsahovala uvedenie predpokladov pre výpočet RPMN a ani rozpis splátok na istinu, úroky a poplatky, čo spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru, ako to súd prvej inštancie konštatoval vo svojom rozsudku, sp. zn. 10C/404/2015 zo dňa 31.01.2017, ktoré bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 23Co/43/2017 zo dňa 28.03.2018. Je zrejme, že žalovaný požadoval od žalobcu plnenie z úveru, ktorý bol vzhľadom na absentujúce náležitosti zmluvy bezúročný a bez poplatkov, čím sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil. Takéto konanie bolo nepochybne spôsobilé privodiť žalobcovi ako spotrebiteľovi ujmu. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu, s ohľadom na závažné porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol na súde, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné a jeho priznaná výška je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobcu, zodpovedá svojmu účelu (teda poskytnúť satisfakciu spotrebiteľovi a odradiť dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov) pričom vo vzťahu k žalobcovi - spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené, neprimerané obohacovanie sa, či duplicitné uplatňovanie nároku spotrebiteľa.

19. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správne výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil (§ 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa). Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom prvom výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 109,54 Eur a vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 C.s.p.).

21. K ostatným skutočnostiam uvedeným žalovaným v podanom odvolaní odvolací súd uvádza, že podľa konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami v konaní, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka, či sporovej strany, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty sporových strán (viď napr. rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09, atď). Vzhľadom na uvedené odvolací

súd nepovažuje za potrebné vysporiadať sa s ďalšími námietkami žalovaného uvedenými v podanom odvolaní.

22. V odvolacom konaní žalovaný nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešným bol žalobca, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p.). Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca bol v odvolacom konaní pasívny, k odvolaniu sa nevyjadril, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil, a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov C.s.p. zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).